

PŘÍLOHY

OBSAH:

1. Seznam zkratk
2. Vzorový záznamový arch
3. Vyhodnocení záznamových archů v číslech
4. Vyhodnocení záznamových archů v procentech
5. Vyplněné záznamové archy jednotlivých filmů abecedně seřazené

SEZNAM ZKRATEK

- PAS = poruchy autistického spektra
- MP = mentální postižení
- TP = tělesné postižení
- SP = sluchové postižení
- ZP = zrakové postižení

VZOROVÝ ZÁZNAMOVÝ ARCH

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: ...

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): ...

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: ...

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: ...

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROČ: ...

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

– ...

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

VYHODNOCENÍ ZÁZNAMOVÉHO ARCHU V ČÍSLECH

ÚDAJE O FILMU (vybraný vzorek filmů obsahoval celkem 19ks)

název, rok, žánr, země, typ postižení:

– 1960 – 1969 => 2 filmy	– USA => 10 filmů
– 1970 – 1979 => 0 filmů	– spolupráce více zemí => 5 filmů (Austrálie + Velká Británie; Polsko + USA + Německo; Velká Británie + Irsko + Francie; ČR + Německo; Velká Británie + USA)
– 1980 – 1989 => 4 filmy	– ČR/ČSR => 3 filmy
– 1990 – 1999 => 7 filmů	– Itálie => 1 film
– 2000 – 2009 => 6 filmů	

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje):

- jedním z hlavních témat je péče o člověka s postižením => **6** filmů
- jedním z hlavních témat je přátelství člověka s postižením => **5** filmů
- jedním z hlavních témat je problematika dopadu zdravotního postižení jednoho z dětí na zdravé sourozence => **4** filmy
- jedním z hlavních témat je způsobení mnoha nepříjemností člověkem s postižením => **3** filmy
- jedním z hlavních témat je boj za práva člověka s postižením => **3** filmů
- jedním z hlavních témat je otázka ústavní a domácí péče => **2** filmy

---

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- svědectví => **8** filmů
- motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením) => **12** filmů
- existenciální téma (zda má vůbec smysl žít) => **2** filmy
- motiv integrace => **11** filmů
- nevyhraněný typ filmu => **1** film
- motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.) => **6** filmů
- jiné: ... => **14** filmů
(z toho u **8** filmů tj.: „péče o lidi s postižením/soužití s člověkem s postižením/ práce u lidí se zdravotním postižením“)

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- autismus => **4** filmy
- mentální postižení => **9** filmů
- tělesné postižení => **4** filmy
- sluchové postižení => **3** filmy
- zrakové postižení => **1** film
- řečové postižení => **0** filmů

- g) poruchy chování => **0** filmů
- h) kombinované postižení => **1** film
- i) jiné: ... => **1** film (tj.: „*psychické onemocnění*“)

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením => **9** filmů
- b) vyrovnávání se s realitou => **8** filmů
- c) obdiv k postavě s postižením => **5** filmů
- d) nedůvěra => **4** filmy
- e) strach z postavy s postižením => **2** filmy
- f) předsudky => **11** filmů
- g) podpora => **18** filmů
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.) => **5** filmů
- i) jiné: ... => **9** filmů
(z toho u **3** filmů tj.: „*starosti s péčí o člověka s postižením*“)

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí => **1** film
- b) neuvědomování si vlastního postižení => **9** filmů
- c) vyrovnávání se s realitou => **7** filmů
- d) pozitivní postoj => **2** filmy
- e) negativní postoj => **1** film
- f) jiné: ... => **8** filmů
(z toho u **4** filmů tj.: „*přijetí vlastního postižení*“ a u **2** filmů tj.: „*uvědomování si vlastního postižení*“)

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) vděčnost => 16 filmů b) láska => 14 filmů c) přejícnost => 9 filmů d) harmonický vztah => 5 filmů e) důvěra => 15 filmů f) otevřenost => 10 filmů g) důvěřivost => 8 filmů h) podpora pro ostatní => 9 filmů	i) zlost => 4 filmy j) nenávisť => 2 filmy k) závist => 0 filmů l) nevyrovnaný vztah => 10 filmů m) nedůvěra => 3 filmy n) strach => 2 filmy o) předsudky => 2 filmy p) odmítání ostatních/nezájem=> 1 film q) jiné: ... => 7 filmů (z toho u 4 filmů tj.: „<i>působení komplikací /omylem či schválně</i>“)

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost => 0 filmů b) láska => 1 film c) přejícnost => 5 filmů d) harmonický vztah => 0 filmů e) důvěra => 3 filmy f) otevřenost => 7 filmů g) důvěřivost => 6 filmů h) podpora pro ostatní => 6 filmů	i) zlost => 3 filmy j) nenávisť => 0 filmů k) závist => 0 filmů l) nevyrovnaný vztah => 12 filmů m) nedůvěra => 6 filmů n) strach => 2 filmy o) předsudky => 1 film p) odmítání ostatních/ nezájem => 3 filmy q) jiné: ... => 9 filmů (z toho u 2 filmů tj.: <i>„působení komplikací /omylem či schválně“</i> ; u 2 filmů tj.: <i>„film neukazuje“</i> a u 2 filmů tj.: <i>„empatie“</i>)

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano => **6** filmů
- b) spíš ano => **6** filmů
- c) asi tak na 50% => **4** filmy
- d) spíš ne => **2** filmy
- e) ne => **1** film

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací => **15** filmů
- b) otevřený konec => **6** filmů
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...) => **3** filmy
- d) šťastný konec – „happy end“ => **10** filmů
- e) nezdařená integrace do společnosti => **1** film
- f) úspěšná integrace => **8** filmů
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec => **2** filmy
- h) jiný konec: ... => **3** filmy

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd. => **8** filmů
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního => **1** film
- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením => **7** filmů
- d) postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí => **18** filmů
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“ => **2** filmy
- f) jiné: ... => **1** film

PROČ: ...

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života => **5** filmů
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“ => **3** filmy
- c) člověk s postižením je zátěží => **10** filmů
- d) člověk s postižením je něco výjimečného => **4** filmy
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat => **10** filmů
- f) postižení člověka je překážka => **5** filmů
- g) postižení člověka je výzva => **3** filmy
- h) postižení člověka je přednost => **1** film
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák => **3** filmy
- j) člověk s postižením je nebezpečný => **3** filmy
- k) jiné: ... => **11** filmů (z toho u **6** filmů tj.: „člověk s postižením je obohacem pro své okolí“ a u **4** filmů tj.: „člověk s postižením má výjimečné schopnosti“)

PROČ: ...

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- náročnost péče o člověka s postižením => **11** filmů
- člověk s postižením je přátelský/dobrým člověkem/přínosem => **9** filmů
- posměch/šikana vůči lidem s postižením => **6** filmů
- předsudky vůči lidem s postižením => **6** filmů
- otázka sexuality/partnerství u lidí s postižením => **6** filmů
- problematika dopadu zdravotního postižení jednoho z dětí na zdravé sourozence => **6** filmů
- vyrovnávání se se svým zdravotním postižením/přijetí => **5** filmů
- otázka domácí a ústavní péče o lidi s postižením => **5** filmů
- člověk s postižením má speciální nadání/schopnost/vlastnost díky svému zdravotnímu postižení => **4** filmy
- diskriminace lidí se zdravotním postižením => **4** filmy
- proměna charakterů lidí žijících s lidmi se zdravotním postižením => **4** filmy
- zneužitelnost lidí s postižením => **4** filmy
- člověk s postižením je šťastnější než zdraví lidé => **2** filmy
- myšlenka, že by bylo pro člověka s těžším tělesným postižením lepší, kdyby nebyl inteligentní => **2** filmy
- hranice mezi pomocí a „předěláním – ovládnutím“ => **2** filmy
- hledání přijetí a porozumění ze strany člověka s postižením => **2** filmy
- otázka, za co lidi s postižením trestat => **2** filmy

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- člověk s postižením je obohacením pro své okolí (je radostný, ochotný pomoci, citlivý, hodný, milý aj.) => **9** filmů
- film prezentuje především problematiku péče o lidi s postižením (náročnost, nutnost až 24hodinové asistence, dopad na rodinné příslušníky, ...) => **7** filmů
- intaktní společnost je netolerantní (nepřijímá člověka s postižením ani jeho chování atd.) => **7** filmů
- film ukazuje hlavně problematiku integrace lidí s postižením => **4** filmy
- člověk s postižením je lehce zneužitelný => **3** filmy
- film upozorňuje na rovnocennost lidí s postižením => **3** filmy
- v popředí stojí rozpor mezi snahou o uzdravení člověka s postižením a snahou o „předělání“ člověka s postižením => **2** filmy
- příběh vysvětluje určité zdravotní postižení a jeho příznaky => **2** filmy
- film vyzdvihuje úsilí rodiny o rozvoj dítěte s postižením => **2** filmy
- okolní společnost vnímá jen zdravotní postižení člověka samotného nikoliv jeho charakter, schopnosti apod., zčásti dáno vlivem předsudků => **2** filmy

VYHODNOCENÍ ZÁZNAMOVÉHO ARCHU V PROCENTECH

ÚDAJE O FILMU (vybraný vzorek filmů obsahoval celkem 19ks = **100%**)

název, rok, žánr, země, typ postižení:

– 1960 – 1969 => 10,5%	– USA => 52,6%
– 1970 – 1979 => 0%	– spolupráce více zemí => 26,3% (Austrálie + Velká Británie; Polsko + USA + Německo; Velká Británie + Irsko + Francie; ČR + Německo; Velká Británie + USA)
– 1980 – 1989 => 21%	– ČR/ČSR => 15,8%
– 1990 – 1999 => 36,8%	– Itálie => 5,3%
– 2000 – 2009 => 31,6%	

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje):

- jedním z hlavních témat je péče o člověka s postižením => **31,6%**
- jedním z hlavních témat je přátelství člověka s postižením => **26,3%**
- jedním z hlavních témat je problematika dopadu zdravotního postižení jednoho z dětí na zdravé sourozence => **21%**
- jedním z hlavních témat je způsobení mnoha nepříjemností člověkem s postižením => **15,8%**
- jedním z hlavních témat je boj za práva člověka s postižením => **15,8%**
- jedním z hlavních témat je otázka ústavní a domácí péče => **10,5%**

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- svědectví => **42,1%**
- motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením) => **63,1%**
- existenciální téma (zda má vůbec smysl žít) => **10,5%**
- motiv integrace => **57,9%**
- nevyhraněný typ filmu => **5,3%**
- motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.) => **31,6%**
- jiné: ... => **73,7%**
(z toho u **57,1%** tj.: „péče o lidi s postižením/soužití s člověkem s postižením/ práce u lidí se zdravotním postižením“)

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- autismus => **21%**
- mentální postižení => **47,4%**
- tělesné postižení => **21%**
- sluchové postižení => **15,8%**
- zrakové postižení => **5,3%**
- řečové postižení => **0%**

- g) poruchy chování => **0%**
- h) kombinované postižení => **5,3%**
- i) jiné: ... => **5,3%** (tj.: „*psychické onemocnění*“)

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením => **47,4%**
- b) vyrovnávání se s realitou => **42,1%**
- c) obdiv k postavě s postižením => **26,3%**
- d) nedůvěra => **21%**
- e) strach z postavy s postižením => **10,5%**
- f) předsudky => **57,9%**
- g) podpora => **94,7%**
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.) => **26,3%**
- i) jiné: ... => **47,4%**
(z toho u **33,3%** tj.: „*starosti s péčí o člověka s postižením*“)

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí => **5,3%**
- b) neuvědomování si vlastního postižení => **47,4%**
- c) vyrovnávání se s realitou => **36,8%**
- d) pozitivní postoj => **10,5%**
- e) negativní postoj => **5,3%**
- f) jiné: ... => **42,1%**
(z toho u **50%** tj.: „*přijetí vlastního postižení*“ a u **25%** tj.: „*uvědomování si vlastního postižení*“)

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) vděčnost => 84,2% b) láska => 73,7% c) přejícnost => 47,4% d) harmonický vztah => 26,3% e) důvěra => 78,9% f) otevřenost => 52,6% g) důvěřivost => 42,1% h) podpora pro ostatní => 47,4%	i) zlost => 21% j) nenávisť => 10,5% k) závist => 0% l) nevyrovnaný vztah => 52,6% m) nedůvěra => 15,8% n) strach => 10,5% o) předsudky => 10,5% p) odmítání ostatních/nezájem => 5,3% q) jiné: ... => 36,8% (z toho u 57,1% tj.: „<i>působení komplikací /omylem či schválně</i>“)

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost => 0% b) láska => 5,3% c) přejícnost => 26,3% d) harmonický vztah => 0% e) důvěra => 15,8% f) otevřenost => 36,8% g) důvěřivost => 31,6% h) podpora pro ostatní => 31,6%	i) zlost => 15,8% j) nenávisť => 0% k) závist => 0% l) nevyrovnaný vztah => 63,1% m) nedůvěra => 31,6% n) strach => 10,5% o) předsudky => 5,3% p) odmítání ostatních/ nezájem => 15,8% q) jiné: ... => 47,4% (z toho u 22,2% tj.: <i>„působení komplikací /omylem či schválně“</i> ; u 22,2% tj.: <i>„film neukazuje“</i> a u 22,2% tj.: <i>„empatie“</i>)

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano => **31,6%**
- b) spíš ano => **31,6%**
- c) asi tak na 50% => **21%**
- d) spíš ne => **10,5%**
- e) ne => **5,3%**

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací => **78,9%**
- b) otevřený konec => **31,6%**
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...) => **15,8%**
- d) šťastný konec – „happy end“ => **52,6%**
- e) nezdařená integrace do společnosti => **5,3%**
- f) úspěšná integrace => **42,1%**
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec => **10,5%**
- h) jiný konec: ... => **15,8%**

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd. => **42,1%**
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního => **5,3%**
- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením => **36,8%**
- d) postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí => **94,7%**
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“ => **10,5%**
- f) jiné: ... => **5,3%**

PROČ: ...

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života => **26,3%**
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“ => **15,8%**
- c) člověk s postižením je zátěží => **52,6%**
- d) člověk s postižením je něco výjimečného => **21%**
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat => **52,6%**
- f) postižení člověka je překážka => **26,3%**
- g) postižení člověka je výzva => **15,8%**
- h) postižení člověka je přednost => **5,3%**
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák => **15,8%**
- j) člověk s postižením je nebezpečný => **15,8%**
- k) jiné: ... => **57,9%** (z toho u **54,5%** tj.: „člověk s postižením je obohacením pro své okolí“ a u **36,4%** tj.: „člověk s postižením má výjimečné schopnosti“)

PROČ: ...

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- náročnost péče o člověka s postižením => **57,9%**
- člověk s postižením je přátelský/dobrým člověkem/přínosem => **47,4%**
- posměch/šikana vůči lidem s postižením => **31,6%**
- předsudky vůči lidem s postižením => **31,6%**
- otázka sexuality/partnerství u lidí s postižením => **31,6%**
- problematika dopadu zdravotního postižení jednoho z dětí na zdravé sourozence => **31,6%**
- vyrovnávání se se svým zdravotním postižením/přijetí => **26,3%**
- otázka domácí a ústavní péče o lidi s postižením => **26,3%**
- člověk s postižením má speciální nadání/schopnost/vlastnost díky svému zdravotnímu postižení => **21%**
- diskriminace lidí se zdravotním postižením => **21%**
- proměna charakterů lidí žijících s lidmi se zdravotním postižením => **21%**
- zneužitelnost lidí s postižením => **21%**
- člověk s postižením je šťastnější než zdraví lidé => **10,5%**
- myšlenka, že by bylo pro člověka s těžším tělesným postižením lepší, kdyby nebyl inteligentní => **10,5%**
- hranice mezi pomocí a „předěláním – ovládnutím“ => **10,5%**
- hledání přijetí a porozumění ze strany člověka s postižením => **10,5%**
- otázka, za co lidi s postižením trestat => **10,5%**

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- člověk s postižením je obohacením pro své okolí (je radostný, ochotný pomoci, citlivý, hodný, milý aj.) => **47,4%**
- film prezentuje především problematiku péče o lidi s postižením (náročnost, nutnost až 24hodinové asistence, dopad na rodinné příslušníky, ...) => **36,8%**
- intaktní společnost je netolerantní (nepřijímá člověka s postižením ani jeho chování atd.) => **36,8%**
- film ukazuje hlavně problematiku integrace lidí s postižením => **21%**
- člověk s postižením je lehce zneužitelný => **15,8%**
- film upozorňuje na rovnocennost lidí s postižením => **15,8%**
- v popředí stojí rozpor mezi snahou o uzdravení člověka s postižením a snahou o „předělání“ člověka s postižením => **10,5%**
- příběh vysvětluje určité zdravotní postižení a jeho příznaky => **10,5%**
- film vyzdvihuje úsilí rodiny o rozvoj dítěte s postižením => **10,5%**
- okolní společnost vnímá jen zdravotní postižení člověka samotného nikoliv jeho charakter, schopnosti apod., zčásti dáno vlivem předsudků => **10,5%**

VYPLNĚNÉ ZÁZNAMOVÉ ARCHY JEDNOTLIVÝCH FILMŮ ABECEDNĚ SEŘAZENÉ

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Bílá vrána** (Black Balloon), 2008, drama, Austrálie/Velká Británie, PAS

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověk s poruchou autistického spektra – Charlie představuje staršího bratra hlavní postavy filmu. Charlie svému bratrovi přináší především komplikace, ostudu a strach, alespoň z pohledu jeho mladšího bratra.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: péče o člověka s postižením, společné soužití na úkor vlastních zájmů

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: starosti s péčí o něj

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) ✓ neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) ✓ vděčnost
- b) ✓ láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) ✓ důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) ✓ nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) ✓ jiné: často své blízké zlobí (omylem i schválně)

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) ✓ nevyrovnaný vztah
- m) ✓ nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) ✓ jiné: často dělá průšvihy (omylem i schválně)

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) ✓ spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) ✓ vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec

- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) ✓ šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Většina příběhu je vyprávěna z pohledu mladšího bratra postavy s postižením, který se o ni staral, styděl se za ni a vyrovnával se se situací.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROČ: Film líčí, jak moc zatěžuje starost o člověka s autismem celou rodinu (hygiena, dozor, pomoc, složitá komunikace, odsouzení nechápající společnosti, ...). Ústřední motiv představuje vyrovnávání se dospívajícího mladšího bratra s realitou.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutí filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Mladší bratr nedokáže pochopit, že jeho staršímu bratrovi s postižením všechny průšvihy „projdou“, že on mladší se o něj musí starat atd.
- Film ukazuje, nakolik bratr člověka s postižením musí, ač chce či nechce, o něj pečovat.
- Divák může také vypožorovat, jak těžké může být pro dospívajícího chlapce vyrovnat se s postižením svého sourozence a nedoufat stále, že se uzdraví.
- Bratři se spolu nejprve poprali a pak se více skamarádili.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Myslím si, že film poukazuje především na dopad zdravotního postižení – ne na člověka s postižením samotného, ale na jeho rodinu, konkrétně na mladšího sourozence, který se za něj stydí, nechce se o něj starat atd.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Bohem zapomenuté děti** (Children of a Lesser God), 1986, drama, USA, SP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Nejdůležitější postavou se zdravotním postižením ve filmu je neslyšící mladá žena Sára. Představuje chytrou kdysi vnitřně zraněnou dívku, věčně rozzlobenou a uzavřenou. Ústředním tématem je propojení světa neslyšících a slyšících, dále ochota a odvaha ho vůbec propojit.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) ✓ motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) ✓ motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) ✓ jiné: propojení světa neslyšících a slyšících, aniž by se navzájem ovládly

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) ✓ sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) ✓ odsouzení postavy s postižením
- b) ✓ vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) ✓ předsudky
- g) ✓ podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) ✓ snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) ✓ vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) ☒ zlost
b) ☒ láska	j) ☒ nenávisť
c) ☐ přejícnost	k) ☐ závist
d) ☐ harmonický vztah	l) ☐ nevyrovnaný vztah
e) ☐ důvěra	m) ☒ nedůvěra
f) ☐ otevřenost	n) ☒ strach
g) ☐ důvěřivost	o) ☒ předsudky
h) ☐ podpora pro ostatní	p) ☒ odmítání ostatních/nezájem
	q) ☐ jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) ☐ vděčnost	i) ☒ zlost
b) ☐ láska	j) ☐ nenávisť
c) ☐ přejícnost	k) ☐ závist
d) ☐ harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☐ důvěra	m) ☒ nedůvěra
f) ☐ otevřenost	n) ☐ strach
g) ☐ důvěřivost	o) ☒ předsudky
h) ☐ podpora pro ostatní	p) ☒ odmítání ostatních/nezájem
	q) ☐ jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: Nijak se ve filmu neřeší, že by postižení bylo zvláštností. Velmi pěkně film ukazuje, jak těžký může být život se zdravotním postižením pro samotného člověka s postižením (posměch okolí, ne všichni se Sáře snažili porozumět, někteří ji chtěli předělat, nemohla si sama říct slyšícím, co by si přála). Na druhou stranu vidíme, jak složitě může být zdravotní postižení člověka pro jeho blízké (nepřijetí, neporozumění, život „v jiném světě“, hledání hranic mezi pomocí a nátlakem).

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) ✓ postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením je rovnocenným partnerem i s jeho postižením

PROCĚ: Sára zdůrazňuje otázku, zda se jí její přítel snaží pomoci, nebo předělat. Sama se v průběhu života vyrovnává s mnoha zraněními z minulosti i se svým postižením. Dále se Sářino postižení častokrát stává příčinou nepochopení a oddálení mezi ní a jejím partnerem.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Společný život a komunikace slyšícího a neslyšícího člověka je poměrně složitá, pravděpodobně by se daná situace dala připodobnit soužití dvou lidí odlišných kultur a jazyků.
- Zaujal mě Sářin přístup vyjádřený slovy: „Jestli se mnou chce mluvit, tak ať se naučí můj jazyk“.
- Významná a poměrně hlavní filmová myšlenka řešila, zda člověk chce druhému pomoci, nebo ho změnit a ovládnout a zda pomoci druhému i proti jeho vůli.
- V příběhu také divák vnímá určité předsudky vůči neslyšícím.
- Sára měla mnoho zajímavých názorů, např. nechtěla dělat nic, co nemůže dělat dobře; přála si mít neslyšící děti.
- Ve filmu se vyskytuje motiv strachu z učení se mluvit způsobeného zraněními z dětství a z dospívání.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Daný film poukazuje na rozdílnost světa neslyšících a slyšících lidí a vykresluje, jak těžké může být propojit oba světy a jak lehké je v rámci pomáhání člověku s postižením „sklouznout ke snaze ho předělat“.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Co žere Gilberta Grapea** (What's Eating Gilbert Grape), 1993, komedie/drama/romantický, USA, MP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověka s postižením v daném filmu představuje osmnáctiletý chlapec Arnie s mentálním postižením. Má mnoho sourozenců, kteří se o něj starají. Člověk s postižením, Arnie, ve filmu vystupuje především jako objekt něčí péče či ochrany a ne vždy se počítá s jeho smysluplným zapojením do společných aktivit.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: péče o člověka s postižením, společné soužití na úkor vlastních zájmů

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: starosti s péčí o něj

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj

f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) jiné: často své blízké zlobí (omylem i schválně)

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.

- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Nijak se ve filmu neřeší, že by postižení bylo zvláštností. Většina příběhu je vyprávěna z pohledu staršího bratra postavy s postižením, který se o ni staral.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěž
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením celou rodinu spojuje dohromady, sice ji i trochu rozkládá, ale také obohacuje; člověk s postižením je někdo, komu se má pomáhat a koho se má chránit.

PROČ: Bratr starající se o postavu s postižením myslí vlastně téměř pořád na svoji rodinu a nemá čas na sebe a vlastní zájmy. Celá rodina velmi drží při sobě, spojují ji společné problémy, ale také společné radosti. Matka a většina sourozenců považuje Arnieho za bezbranného a zastává názor, že se mu má pomáhat a chránit ho.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Ústředním tématem filmu je rozpor mezi téměř 24hodinovou péčí o svého sourozence s postižením a žitím vlastního nezávislého života, také film ukazuje bezvýchodnost rodinné situace.
- Těžké události prožité uvnitř rodiny (např. sebevražda otce, špatný stav matky, zdravotní postižení bratra, posměch okolí) velmi spojily, uzavřely a upevnily vztahy v dané rodině, jak může divák z filmu vyzorovat.
- Člověk s postižením ve filmu vystupuje především jen jako objekt něčí péče a moc se nepočítá s jeho pomocí či s jeho poslušností (má méně přísnou výchovu).
- Arnie s mentálním postižením je velmi často veselý, divoký a hodně se směje.
- Ve filmu zaznívá myšlenka, že nezáleží na tom, jak člověk vypadá, ale co dělá.

- Dále z příběhu vyplývá otázka, kdy je vhodné člověka s postižením potrestat.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Myslím si, že film poukazuje především na připoutanost lidí pečujících o člověka s postižením k němu samotnému. Je pro ně velice těžké najít si chvíli pro sebe, nebýt neustále fyzicky či jen psychicky zatížen starostí, myšlenkami nebo hlídáním člena rodiny s postižením.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Divotvůrkyně** (Miracle Worker), 1962, drama/životopisný, USA, SP a ZP (hluchoslepota)

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Holčička s hluchoslepotou představuje dítě, které všichni litují a odpustí mu všechna přestoupení. Rodina dívku považuje za nevladatelnou a pravděpodobně mentálně zaostalou, přitom je především rozmazlená (vynucuje si vše záchvaty vzteku).

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: péče o člověka s postižením, jeho výchova a vzdělávání

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání
ostatních/nezájem
- q) jiné: agresivní chování

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání
ostatních/nezájem
- q) jiné: agresivní chování

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíše ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíše ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnaní se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROC: Postava s postižením je ve filmu přiblížena především skrz své chování, které může vnímat její okolí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) ✓ postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) ✓ člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROC: Z filmu je zejména vidět, jak těžká, složitá a náročná je péče o člověka s postižením (rodina dítěte s postižením si s výchovou neví vůbec rady, nesnaží se dítě ukáznit a učit ho, netuší, jak s dítětem komunikovat). Rodiče se vyrovnávají s postižením své dcery (matka je nejprve zděšena, poté se situace nějak ustálí). Z filmu vyplývá, jak sluchové i zrakové postižení omezuje komunikaci a vývoj dítěte. Dále divák vnímá, že agresivní vztekající se dívka může být i nebezpečná pro své okolí (např. rozbíjí mnoho věcí, bouchá do lidí kolem sebe, kope nohama).

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Film ukazuje, jak zničující a náročná může být péče o člověka s postižením, a že ono úsilí přesto stojí za všechnu námahu.
- Je velmi lehké splést se při hledání vhodných výchovných prostředků pro dítě s postižením (například otec dívky zastává názor, že se dítěti musí co nejvíce vyhovět, protože má zdravotní postižení), dále dochází k mylnému názoru, že dítě s postižením je asi hloupé.
- Z filmu lze vyzorovat, jak jednoduše si může dítě s postižením „omtat kolem prstu“ své rodiče, – rodiče dělají přesně to, co ono chce, vše mu dopřejí, dítě si dokáže prosadit svůj názor vztekem, rodiče ho omlouvají.
- Divák vnímá, že velmi důležitou roli hraje osobnost vychovatele a učitele a že člověk s postižením může sám od sebe (automaticky) začít používat ostatní zdravé smysly (v daném případě čich, hmat a vnímání vibrací).
- Krásně příběh líčí, že dospělý člověk, který zažil na vlastní kůži, jaké to je mít zdravotní postižení, může o to více pomoci a porozumět dítěti s postižením (vychovatelka postavy s postižením byla v dětství nevidomá, nyní po mnoha operacích vidí, ale zkušenosti se slepotou jí zůstaly).

- Snaha o převýchovu dívky v jejích asi šesti letech byla velmi drsná, vše probíhalo především v tělesné rovině z důvodu jejího zdravotního postižení (když dívka vychovatelku uhodila, vychovatelka ji také uhodila nebo polila vodou, aby dítě pochopilo, že to nesmí).
- Líbila se mi slova vychovatelky: „Problém není hluchota a slepota, ale soucit a láska rodičů, i pes se musí vychovávat“.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Příběh poukazuje na špatný přístup společnosti k lidem s postižením a nastiňuje nový vhodnější přístup. Lze rozpoznat, že nejhorší chybou je litovat dítě s postižením a nevychovávat ho. Společnost by naopak měla usilovat o vývoj dítěte všemi možnými prostředky – i s přísností a přiměřenou tvrdostí.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Fany**, 1995, drama, Česko, MP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Padesátiletá žena, Fany s mentálním postižením, se stěhuje od své tetičky ke své sestře, která je primářkou nemocnice. Její sestra se učí s Fany žít, v podstatě se o ni starat jako o dítě. Sestra primářka řeší především otázku „odložení“ Fany do ústavu či „obětování“ svého života pro ni.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: péče o člověka s postižením, společné soužití a přínos člověka s postižením pro své okolí

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) ☒ přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) ☒ přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: smutný konec, řešení „Deus ex machina“ (Fany zajelo auto)

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: Postava s postižením je ve filmu uvedena nejprve z pohledu setry a teprve postupně se divák setkává s postavou samotnou. Fanynčino postižení je ve filmu přijímáno se samozřejmostí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) ✓ člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením je též obohacením pro své okolí

PROCĚ: Z filmu je především vidět, jak těžká, složitá a náročná je péče o člověka s postižením (Fanynčina sestra musí věnovat Fany mnoho svého času a starostí). A přitom to pečování může být i krásné a přínosné (sestra Fanyanky se mění, stává se citlivější, laskavější, raduje se spolu s Fany).

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Zaujala mě myšlenka kostelníka, který Fanynce říká, ať se ničeho nebojí, protože chudí duchem jsou preferováni (což vychází z Bible, konkrétně z Ježíšova kázání na hoře).
- Ústředním tématem filmu byla otázka, nakolik upřednostnit sebe a nakolik dát přednost Fanynce neboli člověku s postižením.
- Jasně z příběhu vyplývá potřeba člověka s postižením být někde zaměstnán, mít nějakou činnost.
- Film ukazuje, jak zničující a zároveň pěkná může být péče o lidi s postižením.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Myslím si, že film chce ukázat, jak krásná a přitom náročná je péče o člověka s postižením, že člověk s postižením má „co dát“ svému okolí (především radost, podporu).
- Ve filmovém příběhu je lehce naznačena myšlenka, zda je povinností rodinného příslušníka postarat se o člověka s postižením ve vlastní domácnosti a zda to vůbec je v jeho silách.

- Velkým kontrastem jsou charaktery obou sester. Pohled společnosti na člověka s postižením ukazuje zneužitelnost ženy s mentálním postižením, ale i její radost do života a ochotu pomáhat.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Forrest Gump** (Forrest Gump), 1994, drama/komedie/romantický, USA, MP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Forrest Gump, postava s mentálním postižením, ve filmu představuje hlavního hrdinu celého příběhu, vystupuje v roli syna, přítele, sportovce, studenta, vojáka, národního hrdiny, zachránce, lodního kapitána, milionáře, majitele firmy, spolupracovníka, otce, vdovce, ale i hlupáka, kterého někteří lidé neberou vážně, tu a tam se stává objektem šikany či posměchu.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: ...

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: asi přijetí („bere to tak, jak to je“)

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání
ostatních/nezájem
- q) jiné: věrnost, poslušnost

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání
ostatních/nezájem
- q) jiné: opatrnost

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Téměř vše je prezentováno z pohledu postavy s postižením. Pouze v některých scénách o Forrestovi někdo mluví „za jeho zády“ či mu říká ponižující věci do očí, v těchto případech bývá jeho mentální postižení ukazováno z pohledu okolí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) ✓ člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením je obohacením pro své okolí, je věrný, ochraňuje své přátele, je poslušný

PROČ: Z Forresta se v průběhu filmu stává hrdina, zachránce, úspěšný sportovec, podnikatel, otec. Forrest plní mnoho rad či příkazů, které dostal, plní i své sliby, nezapomíná na své přátele a vždy je ochoten jim pomoci.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Z filmu lze vypožorovat, že člověk s mentálním postižením může mít některé situace v životě snadnější, protože si neuvědomuje hrozící nebezpečí. Například když byl Forrest Gump ve válce ve Vietnamu měl pocit, že chodí na výlety do krásné krajiny.
- Forrest Gump se velmi často choval jako dobrý přítel – byl věrný, ochotný pomoci, naslouchal lidem (například ve vztahu ke své celoživotní lásce, ke svému kamarádovi z vojny či ke svému příteli a spolupracovníkovi poručíkovi, kterého znal z vojny), což poukazuje na myšlenku, že vlastnosti dobrého přítele nesouvisí s vysokou inteligencí.
- Divák vnímá, za jaké schopnosti a činy si lidé mohou vážit člověka s mentálním postižením (např. za rychlý běh, poslušnost na vojně, vytrvalost a věrnost ve vztazích, sportovní nadání).
- Film ukazuje, kolikrát musela hlavní postava s postižením utéct před šikanou a dalšími složitými věcmi, a nikterak útěk jakožto řešení situace neshazuje.

- Forrest Gump, přestože není moc chytrý, prožívá svůj životní příběh poměrně šťastně. Podle daného filmu lze tedy usuzovat, že lidé s mentálním postižením mohou být šťastnější než lidé s běžným IQ.
- Postava s mentálním postižením ve filmu říká slova, která prezentují jednu z dalších myšlenek: „Nejsem moc chytrý, ale vím, co je láska“.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film představuje člověka s postižením jako člověka, který rád pomůže, je přátelský, za mnoho událostí ve svém životě vděčí štěstí, náhodě či Bohu a navzdory svému zdravotnímu postižení může žít plnohodnotný, úspěšný, smysluplný, příjemný a šťastný život.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Jmenuji se Sam** (I Am Sam), 2001, drama, USA, MP a autistické rysy

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověk s postižením ztvárňuje především roli otce s mentálním postižením pečujícího o svou dceru a bojujícího o ponechání dítěte ve své péči.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: rodičovství člověka s mentálním postižením

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: uvědomování si vlastního postižení

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) ☒ přejícnost	k) závist
d) ☒ harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) ☒ přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) ☒ jiné: empatie

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Většina příběhu je vyprávěna z pohledu samotné postavy s postižením, ale film také ukazuje reakce okolí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) ✓ postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením může být též citlivý, milý a hodný a může být v mnoha věcech i lepším rodičem než člověk bez postižení

PROČ: Film ukazuje, jak se muž s mentálním postižením učí starat o svoji dceru a jakým je otcem. Postižení se v některých situacích opravdu stává překážkou (při čtení, počítání). Ovšem otec to nevzdává a snaží se přijmout své schopnosti takové, jaké jsou. Stejně tak se s postižením svého otce vyrovnává i jeho dcera, která si uvědomuje, že její otec je sice méně chytrý, ale v mnoha oblastech je i lepší a hodnější než ostatní rodiče.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Film upozorňuje na skutečnost, že IQ není tou nejpodstatnější vlastností rodičů, nýbrž mnohem důležitější je třeba trpělivost, vytrvalost a láska.
- Jemně příběh přibližuje, jak dítě vnímá rozdílnost svého tatínka od jiných tatínků, dítě říká, že má štěstí, protože ostatní tatínkové nechodí s dětmi do parku.
- Lze vidět v určitých směrech nevyrovnaný vztah otce a dcery, kdy dcera vidí lehký posměch okolí, občas sama učí svého otce a povzbuzuje ho.
- Otec si s dítětem v mnoha věcech rozumí, zčásti také pro to, že mají podobně vysokou inteligenci.
- Velmi dojemně na mě působila chvíle, kdy se otec dozvěděl, že se jeho dcera v první třídě snaží předstírat, že něco neumí, aby nebyla chytřejší než její otec.
- Dcera se posléze rozhoduje, že nechce jiného otce, a mrzí ji komplikace se soudem, které asi zapříčinila.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film ukazuje člověka s postižením jako velmi hodného a láskyplného otce, který sice nedokáže všechno sám, ale v mnoha směrech může dítěti nabídnout dobrou výchovu a lásku. Na druhé straně divák vnímá tlak společnosti proti tomu, aby vychovával dítě člověk s inteligencí na úrovni sedmiletého dítěte.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Kluci ze sousedství** (The Boys Next Doors), 1996, komedie/drama, USA, MP a psychické onemocnění

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Čtyři dospělí muži s mentálním či psychickým postižením spolu žijí ve společné domácnosti, kam dochází sociální pracovník, který je má na starosti, má je rád a pomáhá jim, ovšem z mnoha důvodů hodlá své zaměstnání opustit.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: jaký dopad má na život člověka práce u lidí s postižením

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: psychické onemocnění

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: uvědomování si svého postižení (pouze jedna z postav)

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) ☒ strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Film na mě dělal dojem, jako by považoval přítomnost lidí s postižením za samozřejmost. V úvodu filmu sociální pracovník pečující o čtyři muže s postižením říká své kolegyni, jací jeho klienti jsou (tedy představuje postižení z pohledu okolí).

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) ✓ člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) ✓ člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROČ:

- Film na mě působil tak, že považuje přítomnost lidí s postižením za samozřejmost.
- Pro sociálního pracovníka byli jeho klienti sice radostí, ale i zátěží. Kvůli péči o ně nedokázal už přemýšlet o ničem jiném, být se svou ženou aj.
- Myšlenka, že člověk s postižením je něco výjimečného, ve filmu také zaznívá, a to ve scéně, kdy se jeden s klientů s IQ na úrovni pětiletého dítěte snaží mluvit před senátem.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Ústředním motivem filmu je rozpor mezi chvályhodnou péčí sociálního pracovníka o jeho klienty a zanedbáváním jeho ženy a vlastního života. Řešení mi připadá velmi realistické – odchod sociálního pracovníka z práce (žádné falešné zvládnutí obojího).
- Velmi jsem ocenila dvě scény, které ukazovaly představy sociálního pracovníka. V okamžiku, kdy jeden z klientů tančil dosti neuměle s dívkou, film nabízel záběr, kde najednou oba dva krásně tančili v plesových šatech za doprovodu orchestru. Stejně tak ve chvíli, kdy měl jiný klient mluvit před senátem a nebyl schopen říci něco smysluplného, lze vidět scénu, ve které ten samý muž pronáší nádherný projev o sobě, svých pocitech a o smyslu svého života.
- Jemným způsobem je ve filmu ukázáno, že i lidé s postižením mohou být zamilovaní (např. mít rande).

- Film velmi přísně a nelítostně líčí otce dalšího klienta, který nemá mentální postižení, ale psychické onemocnění. Otec svého syna odsuzuje a stydí se za něj, zkouší ho, zda dokáže aspoň odpálit golfový míček, přičemž ho velmi rozruší. V závěru filmu se ukazuje, že daný muž ten míček odpálit umí, ale před otcem to neudělal, byl rozrušený a asi ani nechtěl.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Podle mého názoru film chce ukázat, že lidé s postižením jsou právoplatnými občany, že je v pořádku, že jsou mezi intaktní veřejností, že jsou taky lidé. Film přiznává náročnost péče o ně a vyzdvihuje mnohé klady, jež právě lidé s postižením v tomto filmu mají.
- Film mě díky dvěma výše zmíněným scénám (= představám sociálního pracovníka) nutil zamyslet se nad otázkou, zda není jen mou vlastní chybou, že nevždy dokážu nahlížet na lidi se zdravotním postižením, aniž bych byla ovlivněna pohledem na jejich postižení (vnímat krásu jejich osobnosti /pokud tedy mají dobrý charakter/).

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Molly – Ztracený svět** (Molly), 1999, komedie/drama/romantický, USA, MP + PAS

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): O mladou ženu Molly s mentálním postižením a s poruchou autistického spektra se nyní učí pečovat její bratr, který ji v podstatě nezná. Molly se svým bratrem znovu budují svůj sourozenecký vztah.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: ...

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) ☒ předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) ☒ odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíše ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíše ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: O zdravotním postižení Molly ve filmu mluví především její bratr a ošetřující lékaři. Dané projevy postižení smí divák vysledovat pouze v Mollyině chování.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) ✓ člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) ✓ postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROCĚ: Film ukazuje, jak péče o Molly jejího bratra velmi zatěžuje. Mnoho známých Mollyina bratra bývá velmi udiveno z postižení jeho sestry, což způsobuje, že její postižení působí jako něco výjimečného. Mollyin bratr se vyrovnává s inteligencí a chováním své sestry a snaží se překonat její postižení, pokouší se ji „uzdravit“.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Mollyini přátelé i bratr se snaží o její uzdravení za pomoci medicínských výzkumných pokusů. Opravdu se podaří „zvětšit“ Molly IQ. Její bratr v ní začne rozpoznávat úžasnou chytrou mladou dámu s osobitým stylem a vytvoří se mezi nimi přátelství.
(Dané téma mě dosti překvapilo, očekávala jsem, že se například všichni budou snažit Molly porozumět a přijmout ji takovou, jaká je.)
- Ovšem po nedlouhém čase se stane, že Mollyin imunitní systém začne působit proti rozvíjejícímu se IQ, a tak se Molly opět stává ženou s mentálním postižením a poruchou autistického spektra. Nyní stojí před jejím bratrem velká výzva, totiž pochopit, že Molly zůstala stále stejná – i přes její zdravotní postižení.
- Připadá mi velmi působivé na chvíli ve filmu udělat z Molly zdravou ženu a ukázat tak všem, že Molly má svůj vlastní charakter, uvažování apod.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Můžeme vysledovat dva protichůdné přístupy společnosti:

- 1) Ve filmu je velmi silně znázorněno nepřijetí člověka s postižením takového, jaký je, nýbrž je zde vidět obrovské úsilí o jeho uzdravení, jinými slovy ovšem také „předělání“.
- 2) Na druhou stranu film prosazuje názor, že člověk s postižením je rovnocenný, a ukazuje, že přestože daný člověk nemusí mít vysoké IQ, vhodné chování aj., pořád je to on, zůstává sám sebou a zaslouží si přijetí.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Návrat idiota**, 1999, romantický/komedie/drama, Česko/Německo, MP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): František, mladý muž s lehkým mentálním postižením, se vrací z léčení ke svým vzdáleným příbuzným. Mnoho rozhovorů, vztahů a situací jen pozoruje, rozumí lidem a snaží se jim pomoci.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: atmosférický film

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.) => *více méně*
- i) jiné: důvěra, pomoc, zájem

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: asi přijetí, vyrovnání se („bere to tak, jak to je“)

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) ☒ přejícnost	k) závist
d) ☒ harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☒ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) ☒ jiné: film neukazuje

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Téměř vše je prezentováno z pohledu postavy s postižením – tedy z pohledu Františka, jeho postižení je přijímáno se samozřejmostí. Pouze tu a tam se o Františkovi někdo baví „za jeho zády“, v těchto případech bývá Františkovo mentální postižení ukazováno z pohledu okolí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) ✓ člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením je též obohacením pro své okolí a je něčím výjimečným – pravděpodobně porozuměním

PROČ: Z filmu je především vidět Františkova klidná povaha, jeho zájem o porozumění a pomoc druhým lidem. Nikdo není překvapený či udivený, že má František mentální postižení.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Zaujala mne slova, která řekl ošetřující lékař Františkovi: „Nemělo by už smysl vyhýbat se životu“.
- Ve filmu se řeší, zda už měl František vztah se ženou, a on s klidem říká, že zatím ne.
- Líbila se mi scéna, kdy jde František poprvé tancovat. V závěru filmu se s ním holky z tanečních domluví, že jedné mladší slečně bude dělat tanečního partnera.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film postavu Františka s mentálním postižením líčí jako klidného, tichého, neškodného, hodného a trochu „pomalejšího“ člověka orientujícího se poměrně dobře v mezilidských vztazích. Častokrát František pomáhá obnovit či vyjasnit rozpadlé vztahy.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Paradox Lake**, 2002, drama/horor, Polsko/USA/Německo, PAS

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Jessica, dívka s autismem, je účastnicí letního tábora, kde se odehrává celý děj filmu, a snaží se navázat s někým kontakt skrz svůj vlastní komunikační systém (figurky zvířátek) a asi něco sdělit.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: příběh o snaze dívky s autismem navázat kontakt na letním táboře

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: nepochopení, postava s postižením není brána vážně, pouze jeden člověk se snaží porozumět jejímu sdělení

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) ✓ **důvěra**
- f) ✓ **otevřenost**
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) ✓ **jiné: hledání někoho, kdo porozumí**

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) ✓ **jiné: film neukazuje**

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ✓ **ne**

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) ✓ **složitý nejasný nezařaditelný konec**
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.

- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) ✓ postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) ✓ jiné: postižení člověka je ve filmu představováno jako něco, co dodává člověku trochu nadpřirozenosti, éteričnosti, tajemnosti či mystiky

PROCĚ: Vysvětlení postižení laické veřejnosti je ve filmu zajištěno úvodním školením, které absolvují asistenti letního tábora pro děti s autismem, postižení je tedy představováno z pohledu okolí. Ke spojení autismu s mystikou napomáhají tajemné záběry kamery, náznaky a symboly v chování Jessicy, v nichž pak divák může (ale nemusí) nalézt souvislost se skutečnými situacemi dále se odehrávajícími v ději filmu.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) ✓ člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením je líčen jako někdo, kdo má blízko k nadpřirozeným věcem

PROCĚ: Ve filmu se dovídáme například, že jistý chlapec s autismem, účastník tábora, už několikrát namaloval něco, co se pak ve skutečnosti doopravdy stalo. Dívka Jessica žije ve svém vlastním světě, který má možná vliv na situace v reálném světě.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Integraci hledá sám člověk s postižením a „kódem“, který nepochopí každý, zve ostatní do svého světa.
- Film nabízí mnoho vysvětlení a úhlů pohledu, jak lze porozumět závěru filmu i všem motivům v průběhu celého děje filmu.
- Film se podobá příběhům, kde postava ve filmu naváže kontakt s mystickým či duchovním světem, a pak se dějí „katastrofy“ nebo „zázraky“ (těžko rozpoznat). Ve filmu Paradox Lake je na rozdíl od zmíněných filmů navázán kontakt s dívkou, která má autismus.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film Paradox Lake ve mně vzbuzuje dojem, že společnost vnímá lidi s autismem jako někoho, kdo má svůj svět, nepotřebuje pochopit náš svět, a kdo může mít i nadpřirozené schopnosti.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Rain Man** (Rain Man), 1988, drama, USA, PAS
role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověk s poruchou autistického spektra představuje staršího bratra mladého podnikatele, který teprve nyní zjišťuje, že vůbec nějakého bratra má. Mladší bratr v postavě s postižením vidí nejprve jen prostředníka na cestě k penězům, ovšem po společně stráveném týdnu mezi nimi vzniká hluboké přátelství.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: soužití s člověkem s postižením

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: starosti s péčí o postavu s postižením

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) ☒ nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) ☒ odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) ✓ postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: Porucha autistického spektra, kterou má postava s postižením, je ve filmu několikrát vysvětlována. Film především ukazuje projevy chování postavy s postižením a to, jak okolí danou postavu vnímá.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) ✓ člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením může mít výjimečné schopnosti

PROCĚ: Film líčí, v čem je složitá péče o člověka s autismem (rituály, přesný denní plán, záchvaty). Divák pozoruje jedinečnost postavy s postižením, vnímá její geniální schopnosti v určitých oblastech (např. v paměti a počítání). Ovšem z příběhu také vyplývá, že není vždy jednoduché smířit se, vyrovnat se s postižením druhého člověka a přijmout danou situaci.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Film podporuje představu, že člověk, který se náhle setká s člověkem s postižením, stráví s ním nějaký čas a spřátelí se, pravděpodobně změní své hodnoty, svá jednání a své smýšlení.
- Moc pěkně je ve filmu vykreslena potřeba člověka s autismem dodržovat zaběhnuté rituály.
- Příběh také líčí, jak se mladší bratr postavy s postižením postupně vyrovnává s postižením svého staršího bratra, nejprve moc nevěří ve zdravotní postižení, posléze jde za odborníkem, u něhož pochopí, že by se měl smířit se situací, a poznává pozitivní stránky bratrova zdravotního postižení.
- Film ukazuje, jak si posléze mladší bratr zvyká na zavedené rituály a stereotypy svého bratra s postižením, a začíná si vážit toho, že vůbec nějakého bratra má.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film představuje osoby s poruchou autistického spektra jako lidi žijící zčásti ve svém vlastním světě a mívající nějakou geniální schopnost. Pro společnost je podle filmu zpočátku těžké přijmout jejich chování a posléze i celou jejich osobnost.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Simon Birch** (Simon Birch), 1998, komedie/drama, USA, TP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Dvanáctiletý chlapec s tělesným postižením představuje poměrně intelektově vyzrálého a vyrovnaného člověka, který je přesvědčen, že Bůh s ním má velký plán (jako i s ostatními lidmi) a celé jeho postižení má podstatný důvod, a tak jej hledá. Vystupuje jako kluk s velice odvážnými názory, s nimiž častokrát nesouhlasí ani pan farář, ale divák vnímá, že chlapec má pravdu.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: ...

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením – (od kamaráda)
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora – (od kamaráda)
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.) – (od kamaráda)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: přijetí, hledání smyslu

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: smutný konec, ale i šťastný konec, postava s postižením splnila svůj úkol, pro který byla stvořena (dle jejího pohledu), a umírá

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.

- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Postava s postižením především sama prezentuje své názory a pohledy na své postižení, ovšem divák může vnímat i přístup a mínění okolí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) ✓ člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) ✓ postižení člověka je výzva
- h) ✓ postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROČ: Film prezentuje názor, že člověk s postižením je díky svému postižení v něčem možná lepší, má určité dispozice pro něco (mít autoritu u dětí, možná být dobrý v plavání). Pravděpodobně ho Bůh stvořil se zdravotním postižením, protože má svůj záměr, on může být jeho nástrojem, může se stát hrdinou.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Film lehce naznačuje problematiku sexuality u dospívajících lidí s postižením a ukazuje, že mají erotické představy a sexuální touhy, přestože je společnost častokrát považuje za malé děti.
- Hlavní myšlenkou filmu může být mínění o tom, že postižení člověka má předem daný důvod a také že pro člověka s postižením má Bůh připravený plán, se kterým zdravotní postižení souvisí, může být Božím nástrojem.
- Většina lidí z okolí považuje postavu s postižením za pyšnou, protože o sobě tvrdí, že bude hrdina.
- Film líčí lehkou šikanu od dětí i dospělých vůči člověku s postižením (děti si z něho trochu dělají panenku, dospělí mu nevěří, jsou na něj přísní). Někteří lidé postavu s postižením nepovažují za normálního člověka, zastávají názor, že nepatří do jejich společnosti.
- Moc pěkně film líčí přátelství postavy s postižením se zdravým chlapcem, který se také trochu ocitá na okraji společnosti – kvůli svému nemanželskému původu.
- Velmi zajímavou skutečností bylo, že chlapec s tělesným postižením („trpasličím vzrůstem“) měl velkou autoritu u mladších dětí a byl

organizačně schopný, pravděpodobně působil autoritativně právě díky svému postižení.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film ukazuje společnost, jež nebere člověka s postižením moc vážně a nedůvěřuje mu, neočekává od něho velké výkony. Oproti tomu příběh líčí silnou osobnost člověka s postižením, která má vyrovnaný pohled na svůj život, věří Bohu, že s ním má speciální plán, a vnímá realitu a křesťanství mnohdy lépe než intaktní veřejnost.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Sloní muž** (Elephant Man), 1980,
drama/životopisný, Velká Británie/USA, TP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověk s tělesným postižením ve filmu představuje netvora, zrůdu, chudáka, jemného mladého muže a člověka s nešťastným osudem.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: ...

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: zneužívání a týrání postavy s postižením

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) ☒ nedůvěra
f) otevřenost	n) ☒ strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) ☒ nedůvěra
f) otevřenost	n) ☒ strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: U hlavní postavy s postižením se jednalo opravdu o velmi výjimečné postižení, většina lidí reagovala nejprve zděšením a šokem při pohledu na ni. Film je natočen především z úhlu pohledu lékaře nalézajícího daného člověka s postižením a pečujícího o něj.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) ✓ člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) ✓ člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné:

PROCĚ: Film velmi naturalisticky líčí těžký životní osud postavy s postižením, tzv. sloního muže (týrání, šikanování, dělání „atrakce“ z jeho osoby, zvědavost, nepřijetí ostatními, strach a děs při pohledu na něj). Mnoho lidí je v šoku při setkání s ním, což nabízí divákovi názor považovat dané postižení za výjimečnost. Dále film ukazuje, jak se tehdejší londýnská společnost i sloní muž sám vyrovnává s postižením.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Film upozorňuje na předpojatost společnosti vůči odlišnosti, na krutost v jednání s postavou s postižením, neschopnost vidět více než jen vzhled, vnímat chytrého a jemného muže pod tak „zohavenou“ tvář.
- Většina lidí přistupuje k hlavní postavě jako ke svému majetku či k věci, vůbec nevnímá, že jde o lidskou bytost.
- Lékař poukazuje, že by bylo lepší, kdyby tzv. sloní muž měl také mentální postižení, aby snad lépe nesl tíhu svého osudu.
- Film ukazuje, že člověk s postižením může být velmi citlivý a velmi nezvyklý na jemné a láskyplné zacházení, často může být mučen posměchem či považován za cirkusovou atrakci.
- Dále divák vidí, jak moc důležité je pro člověka být milován, aby byl vůbec schopen milovat sebe.
- Také z filmu v náznacích vyplývá, kdo je vlastně netvor a obluda, ne ten, kdo tak vypadá, ale ten, kdo se tak chová.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Myslím si, že film prezentuje chování společnosti k člověku s postižením, které téměř vždy při jednání s ním získá něco ve svůj prospěch. Člověk s postižením si jen velmi těžko nalézá a posléze udržuje uznávané místo ve společnosti.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Srdce je osamělý lovec** (Heart Is a Lonely Hunter), 1968, drama, USA, SP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Hlavní postavou je neslyšící John Singer, mladý muž, který se stěhuje do nového města poblíž léčebny, kde pobývá jeho přítel. Pan Singer poznává nové lidi a všem nenápadným tichým způsobem pomáhá a naslouchá jim. Film ukazuje předsudky vůči Afroameričanům, neslyšícím, lidem s mentálními postižením, alkoholikům a chudým.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.) => *spíše poukázání na předsudky*
- g) jiné: motiv těžkých životních situací, osamělosti

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj

f) ✓ jiné: asi přijetí, vyrovnání se (bere to tak, jak to je)

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) ✓ přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) ✓ důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) ✓ podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) ✓ jiné: snaha o porozumění a pomoc

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) ✓ přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) ✓ důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) ✓ podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) ✓ jiné: snaha o porozumění a pomoc

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) ✓ asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) ✓ špatný konec (sebevražda/nevyrovnaní se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Téměř vše je prezentováno z pohledu postavy s postižením – tedy z pohledu pana Singera. Ovšem divák může být také svědkem mnoha nadávek, pošklebků, předsudků a situací, které sice p. Singer neslyší, ale film je ukazuje.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením je též obohacením pro své okolí a je něčím výjimečným – pravděpodobně porozuměním; dále z filmu vyplývá, že člověk s postižením bývá osamělý, a přestože on sám všem pomáhá, o jeho problémy se nezajímá nikdo

PROČ: Hlavní postava filmu, neslyšící John Singer, naslouchá svému okolí, pomáhá mu a nevtravým způsobem ho povzbuzuje (např. se věnuje dětem rodiny, u níž je ubytován, podpírá nějakou dobu jistého alkoholika, navštěvuje svého přítele). Ovšem on sám vlastně není zvyklý někomu se svěřovat, poté co se dozví o smrti svého přítele, zastřelí se.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Líbilo se mi, jak p. Singer, přestože byl neslyšící, koupil gramofon a desky s hudbou, aby je mohla poslouchat dcera rodiny, u níž byl ubytován.
- Film si pohrává s myšlenkou „obětování se“ kvůli rodinné situaci (např. dcera i matka nemohou mnoho věcí kvůli finanční situaci rodiny a nemoci otce/manžela).
- Příběh upozorňuje na mnoho předsudků panujících v tehdejší době v USA (vůči Afroameričanům, neslyšícím, lidem s mentálním postižením, alkoholikům a chudým).

- Hlavním motivem filmu je asi osamělost, kterou netrpí jen p. Singer, ale i mnoho dalších hrdinů příběhu.
- Kuriózní bylo, když „napravený“ alkoholik pravil, že jediný člověk, s kým si rozumí, je neslyšící p. Singer.
- Pan Singer působí jako člověk, jenž urovnává vztahy, lidé se mu svěřují, ale vlastně je ani nenapadlo, že on sám má také nějaké starosti, v podstatě ho nikdo z okolí ve skutečnosti nezná.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film se snaží poukázat na mnoho neopodstatněných předsudků vůči ostatním lidem. Dále vykresluje neslyšícího člověka jako jemnou vnímavou ochotnou a láskyplnou bytost, která pozoruje své okolí, rozumí mu a ráda pomůže; ovšem také jako velmi osamělou bytost, která se vlastně nemá komu svěřit.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Syn luny** (Figlio della luna), 2007, drama/životopisný, Itálie, TP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Hlavní postavou filmu je muž s tělesným postižením. Divák sleduje jeho život od narození až do dospělosti.

Nejdůležitější rolí dané postavy je role syna. Celá rodina včetně s energickou matkou bojují o vzdělání a práci pro jejich člena rodiny s tělesným postižením.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: ...

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: péče o člověka s postižením a především boj za prosazení jeho práv

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) zlost
b) ☒ láska	j) nenávisť
c) ☒ přejícnost	k) závist
d) ☒ harmonický vztah	l) nevyrovnaný vztah
e) ☒ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☐ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) ☐ vděčnost	i) zlost
b) ☐ láska	j) nenávisť
c) ☐ přejícnost	k) závist
d) ☐ harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) ☐ důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) ☐ důvěřivost	o) předsudky
h) ☒ podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního

- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: Většina příběhu je vyprávěna z pohledu matky, jejíž syn má tělesné postižení.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) ✓ postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) ✓ člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením má mnoho věcí v životě složitějších a za jejich dostupnost se musí bojovat

PROCĚ: Film ukazuje, jak se matka hlavní postavy vyrovnává s postižením svého syna, kde hledá sílu, jak moc za něj musí celá rodina bojovat (matka obíhá všechny školy a žádá o přijetí svého syna, otec vyrábí kompenzační pomůcky, matka se synem chodí na cvičení, sestry mu malují obrázky). Tu a tam se v příběhu objevuje někdo, kdo projevuje soucit a lítost nad zdravotní situací hlavní postavy (otec, matka, sousedi, vyučující).

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Z filmu jasně vyplývá, že láskyplnou, smysluplnou a vhodnou péčí člověku s postižením může bez problému poskytnout i nevzdělaná matka.
- Oba dva rodiče mají mnoho problémů se staráním se o svého syna, ve společnosti kolem panuje mnoho předsudků, lidé jim většinou nevychází vstříc a myslí si, že jsou blázni a přílišní optimisté.
- Líbil se mi postoj matky vyjádřený slovy: „Co nám Pán Bůh seslal, to přijmeme, ale pouze za podmínky, že nám Bůh na to dá sílu a pomůže nám.“
- Film lehce řeší otázku, zda tak náročná péče o syna s postižením neublížila dvěma starším dcerám, kterým nebylo věnováno tolik času, ovšem obě dcery tuto myšlenku radikálně odmítají a říkají, že svému bratrovi pomáhaly rády.
- Paní doktorka řekla rodičům, že musí v péči o syna spolupracovat naplno 24hodin denně, a rodiče opravdu tak činí, například každou noc po třech hodinách vstávají a pootácejí svého syna – celé dětství i po celou dobu dospělosti.

- Z úst otce ve filmu zaznívá myšlenka, že by bylo pro člověka na vozíku se silným ochrnutím lepší, kdyby nebyl inteligentní a nerozuměl by mnoha věcem.
- Ústředním motivem filmu je osobnost velmi silné a optimistické matky, která pro svého syna je ochotná udělat cokoli, věří i tomu, co odborníci považují za nemožné.
- Film líčí předsudky okolí, šikanu ve škole a, jak těžko si člověk s postižením vydobývá své místo v kolektivu vrstevníků.
- V příběhu také lze vidět, jak rodiče řešili otázku sexuality člověka s postižením.
- Někteří lidé odsuzují matku postavy s postižením a myslí si, že dělá ze svého syna senzaci, že se chce díky němu zviditelnit.
- Film také ukazuje, jak silný vztah „matka – dítě s postižením“ může působit problémy ve vztahu „matka – otec“ a posléze ve vztahu „dítě s postižením – budoucí partner“, dále divák pozoruje, jak děti umí být občas nevděčné, ať už jim jejich rodiče věnovali nepřetržitou péči, nebo ne.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Podle mého názoru film prezentuje společnost, která do života lidí s postižením postavila mnoho bariér a komplikací. Rodina člověka s postižením musí vynaložit velké úsilí, aby je překonala. Také příběh ukazuje, že inteligence lidí je nezávislá na jejich zdravotním stavu.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Uvnitř tančím** (Inside I'm Dancing), 2004, drama/komedie, Velká Británie/Irsko/Francie, TP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Hlavními postavami jsou dva mladíci s tělesným postižením, kteří touží po volnosti, po životě mimo ústavní zařízení, po svobodném vyjádření a porozumění. V průběhu filmu se učí žít samostatně, „v reálném světě“, ve vydařených i nevydařených vztazích.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: nalezení radosti, volnosti a nezávislosti v životě

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: omezování vlastní svobody a vyjádření se

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: snaha nenechat se postižením „udusit“

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

a) ☒ vděčnost	i) ☒ zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) jiné: ...

– ke vzdálenějšímu okolí:

a) vděčnost	i) zlost
b) láska	j) nenávisť
c) přejícnost	k) závist
d) harmonický vztah	l) ☒ nevyrovnaný vztah
e) důvěra	m) nedůvěra
f) ☒ otevřenost	n) strach
g) důvěřivost	o) předsudky
h) podpora pro ostatní	p) odmítání ostatních/nezájem
	q) ☒ jiné: „dostat z okolí co nejvíc“

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.

- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROCĚ: Celý film je natočen z pohledu Michaela a Roryho. Postižení není považováno za výjimečné.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) ✓ člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) ✓ postižení člověka je překážka
- g) ✓ postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) ✓ člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROCĚ: Postižení, zvláště tělesné, se ve filmovém příběhu považuje za běžné (asi především proto, že je ukazováno z pohledu obou lidí s postižením). Zdravotní postižení zatěžuje a překáží, jak z pohledu obou hlavních postav, tak i z pohledu lidí pečujících o někoho s postižením (film líčí např. starosti se sebesycením, hygienou, samostatným pohybem). Film ukazuje mnoho těžkých situací v životě postav s postižením, které mohou vzbuzovat lítost a soucit (nepřijetí vlastním otcem, závislost na druhých, nevyrovnaný vztah s případnou partnerkou). Ovšem není zde ani zapomenuto téma vyrovnávání se s vlastním postižením či s postižením někoho jiného. Jak Rory, tak Michael bojují se svým postižením a překonávají mnoho komplikací (např. se snaží o vlastní bydlení, o lásku).

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Jednomu z mladíků jménem Michael nikdo nerozuměl, protože jeho ochrnutí bylo velké i v orofaciální oblasti. Ovšem po příchodu druhého mladíka, Roryho, do ústavu, Michael zjišťuje, že Rory mu rozumí. Michael „celý ožil“ a našel znovu chuť do života. Rory Michaela totiž bral mezi lidi, učil ho tancovat na vozíku a překládal ostatním, co říká.
- Film ukazuje, jak moc člověk potřebuje, aby mu někdo rozuměl, a jak moc je pomalá a náročná komunikace pomocí písmenkových tabulek. (Než Michael pomocí komunikační tabulky vyhláskoval pečovatelce slovo „kabel“, jiná pečovatelka už o kabel zakopla.)
- Dále jsem ve filmu zpozorovala dilema, které spolu dva mladíci na vozíku řešili, a to, zda může mít člověk na vozíku partnerku, zda jí má co nabídnout. (Motiv mladé asistentky, která nakonec musela pečovat o oba

mladíky nechat – mimo jiné také pro to, že se do ní zamilovali, se mi zdál velmi realistický.)

- Z filmu jasně vyplývá poučení, že přestože Michael nemluví srozumitelně a je na vozíku, může „vzít život do vlastních rukou“, protože má budoucnost na rozdíl od Roryho, který v závěru filmu umírá na základě Duchennovy svalové dystrofie.
- Krásně film vykresluje postavu Roryho, jež se snaží vytěžit z života co nejvíc, užívá si, kde může, a snaží se žít proti pravidlům.
- V rámci celého filmu se prolíná otázka diskriminace lidí s tělesným postižením (např.: Roryho a Michaela nechtějí pustit na diskotéku; mladíci nemohou skočit z mostu, protože má moc vysoké zábradlí; poté co Rory udělá dopravní přestupek, policista ho nechce zatknout; komise posuzující, zda daní lidé s postižením jsou vhodnými adepty na samostatné bydlení s asistenční službou, nejedná příliš podle práva).

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film podle mého mínění chce ukázat, že lidé s postižením potřebují žít samostatně, sami se rozhodovat a sami žít ve vlastních vztazích a ve skutečném světě.
- Dále film poukazuje na to, že ústavy jsou izolované a lidé zde se nesetkávají „s realitou“. Hlavní postava by podle filmu měla vzít život do vlastních rukou.
- Film ukazuje, že má smysl žít, i když s určitými omezeními.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Václav**, 2007, komedie/drama, Česko, MP
role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověka s postižením představuje čtyřicetiletý muž s mentálním postižením, který rád provádí mnoho lumpáren. Většina sousedů Václava nemá ráda. Maminka o něj pečuje s láskou, ale jeho bratr na něj žárlí a pravděpodobně ho nenávidí.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) jiné: péče o člověka s postižením, společné soužití

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) předsudky
- g) podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: láska, nenávisť, závist

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: spíše vyrovnávání se s nepříjemným přístupem okolí

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) jiné: často své blízké zlobí (omylem i schválně)

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání ostatních/nezájem
- q) jiné: stává se příčinou mnoha lumpáren a průšvihů

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: nevyrovnání se situací, ale částečně situace vyřešena

8. Přístup zpracování

- a) ✓ postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.
- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Nijak se ve filmu neřeší, že by postižení bylo zvláštností. Většina příběhu je vyprávěna z pohledu samotné postavy s postižením, ale film také ukazuje reakce okolí.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěží
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) ✓ člověk s postižením je nebezpečný
- k) ✓ jiné: člověk s postižením může být též citlivý, milý a hodný

PROČ: Film ukazuje, jak se matka hlavní postavy stará o svého syna, kolik s ním má potíží a nepříjemností (hygiena, domácnost, průšvihy ve vesnici, nezodpovědné jednání). Z filmu lze vyvodit, nakolik nebezpečným se může stát člověk s mentálním postižením, má-li v rukou nebezpečné věci (střelba ze vzduchovky do pneumatik kol, vystřelení ve vzteku po bratrovi, nebezpečné řízení traktoru). Divák ovšem také pozoruje mnoho scén, kdy se postava s postižením chová vlídně a laskavě ke svému okolí (k mamince, k ženám).

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Film ukazuje možný dopad postižení na vztah mezi bratry, kdy zdravý bratr žárlí na svého bratra s postižením, protože mu matka věnuje více péče.
- Lze vidět, jak člověk s mentálním postižením může být nebezpečný, nesoudný, nezvladatelný, vzteklý, nezodpovědný, neschopný ovládnout se, ze strachu též prohaný, ale i jemný a hodný.
- Častokrát rodina dostává na dítě s postižením jen samé stížnosti.
- Film vykresluje také posměch, nadávky a šikanu ze strany okolí vůči člověku s postižením.
- Postava s postižením se ve filmu chová jako malý „rošťák“, lehko ho ostatní svedou k lumpárnám a on nedokáže odhadnout následky svého jednání až tak moc, že se posléze dostává do vězení.

- Řeší se i otázka umístění muže s mentálním postižením do ústavu.
- Lehce je v příběhu nastíněna problematika trestání člověka s postižením – zda má „dostat, co si zaslouží“ či nikoliv.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Dle mého pohledu film prezentuje neoblomnou společnost neochotnou tolerovat „vylomeniny“ člověka s mentálním postižením žijícího v sousedství. Dále je postava s postižením líčena jako velmi těžko zvladatelný člověk, který při tom dokáže být i milý a citlivý.

ÚDAJE O FILMU

název, rok, žánr, země, typ postižení: **Vesničko má středisková**, 1985, komedie, Československo, MP

role člověka/lidí s postižením (popř. nastínění děje): Člověka s postižením představuje ve filmu dospělý muž s mentálním postižením jménem Otík, který žije v malé vesnici a pracuje na stavbě. Vše poměrně dobře zvládá, ostatní vesničané ho znají a jsou na něj zvyklí. Ovšem častokrát omylem zapříčiní nějakou nehodu.

(U každé otázky je možné zakroužkovat více odpovědí.)

1. Typ filmu

- a) svědectví
- b) ✓ motiv vyrovnání se se zdravotním stavem (okolí/postava s postižením)
- c) existenciální téma (zda má vůbec smysl žít)
- d) ✓ motiv integrace
- e) nevyhraněný typ filmu
- f) motiv – osvěta společnosti (odstranění předsudků atd.)
- g) ✓ jiné: soužití s člověkem s postižením

2. Typ postižení postavy/postav s postižením ve filmu

- a) autismus
- b) ✓ mentální postižení
- c) tělesné postižení
- d) sluchové postižení
- e) zrakové postižení
- f) řečové postižení
- g) poruchy chování
- h) kombinované postižení
- i) jiné: ...

3. Přístup okolí/rodiny/... => lidí nejbližších postavě s postižením

- a) odsouzení postavy s postižením
- b) vyrovnávání se s realitou
- c) obdiv k postavě s postižením
- d) nedůvěra
- e) strach z postavy s postižením
- f) ✓ předsudky
- g) ✓ podpora
- h) rovnocenný přístup k postavě s postižením jako k sobě samému (nepodceňování, nezlehčování postavy s postižením atd.)
- i) jiné: ...

4. Postoj postavy s postižením samotné – ke svému postižení

- a) snaha o ignoraci a zapomenutí
- b) ✓ neuvědomování si vlastního postižení
- c) vyrovnávání se s realitou
- d) pozitivní postoj
- e) negativní postoj
- f) jiné: ...

5. Vztah postavy s postižením

– ke svému nejbližšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání
ostatních/nezájem
- q) jiné: omylem způsobuje komplikace

– ke vzdálenějšímu okolí:

- a) vděčnost
- b) láska
- c) přejícnost
- d) harmonický vztah
- e) důvěra
- f) otevřenost
- g) důvěřivost
- h) podpora pro ostatní

- i) zlost
- j) nenávisť
- k) závist
- l) nevyrovnaný vztah
- m) nedůvěra
- n) strach
- o) předsudky
- p) odmítání
ostatních/nezájem
- q) jiné: ...

6. Snaha okolí o integraci postavy s postižením

- a) ano
- b) spíš ano
- c) asi tak na 50%
- d) spíš ne
- e) ne

7. Závěr filmu či „prognóza“

- a) vyrovnání se se situací
- b) otevřený konec
- c) špatný konec (sebevražda/nevyrovnání se se situací/...)
- d) šťastný konec – „happy end“
- e) nezdařená integrace do společnosti
- f) úspěšná integrace
- g) složitý nejasný nezařaditelný konec
- h) jiný konec: ...

8. Přístup zpracování

- a) postižení je ve filmu představováno jako něco běžného, nijak není vysvětlováno atd.

- b) postižení je ve filmu představováno jako něco absolutně výjimečného a zvláštního
- c) postižení je ve filmu představováno z pohledu samotné postavy člověka s postižením
- d) ✓ postižení je ve filmu představováno z pohledu okolí
- e) postižení je ve filmu vysvětlováno „laické veřejnosti“
- f) jiné: ...

PROČ: Nijak se ve filmu neřeší, že by postižení bylo zvláštností. Většina příběhu je vyprávěna z pohledu vesničanů, spolupracovníků na stavbě aj.

9. Divácký dojem – jaký názor film reprezentuje

- a) ✓ člověk s postižením je běžnou „součástí“ života
- b) člověk s postižením je líčen trochu jako „superman“
- c) ✓ člověk s postižením je zátěž
- d) člověk s postižením je něco výjimečného
- e) ✓ postižení člověka je něco, s čím se musíme vyrovnat
- f) postižení člověka je překážka
- g) postižení člověka je výzva
- h) postižení člověka je přednost
- i) člověka s postižením bychom měli litovat – je to chudák
- j) ✓ člověk s postižením je nebezpečný
- k) jiné: ...

PROČ: Celá vesnice, všichni sousedé, považují přítomnost Otíka za samozřejmou, on ve vesnici žije od narození, lidé i on jsou na sebe zvyklí. Film líčí, jak náročná může být spolupráce s člověkem s mentálním postižením (občas bývá nespolehlivý, nedomyslí následky svých činů). Divák také vnímá, jak se kolega Otíka vyrovnává s jeho nezodpovědností a jak může být člověk s mentálním postižením nebezpečný vůči sobě či svému okolí, pokud pracuje s nebezpečnými věcmi či nedává pozor.

10. Další body a zajímavosti plynoucí ze zhlédnutého filmu – výjimečné myšlenky a situace:

- Příběh vykresluje všechna možná úskalí spolupráce s člověkem s mentálním postižením a ukazuje, jak je psychicky, morálně i fyzicky těžké nechat péče o člověka s postižením či spolupráce s ním.
- Dále z filmu vyplývá, že postava s mentálním postižením potřebuje láskyplný trpělivý otcovský přístup. Otíkův kolega na Otíka musí dohlížet a učit ho novým věcem.
- Divák vnímá, jak jednoduché je člověka s mentálním postižením zneužít.

11. Můj vlastní názor na to, jaký přístup společnosti k lidem s postižením film prezentuje:

- Film ukazuje postavu s postižením jako pracovitého, hodného, poslušného a milého člověka, jenž občas zaviní nějakou nehodu. Také líčí člověka s postižením jako lehko zneužitelného. Společnost ve filmu představuje především obyvatelstvo vesnice, kterému nevádí přijmout člověka s postižením mezi sebe, jen s tím má tu a tam starosti.